

Het kind zelf aan het stuur

Actualiteitenseminair
7 maart 2024

1

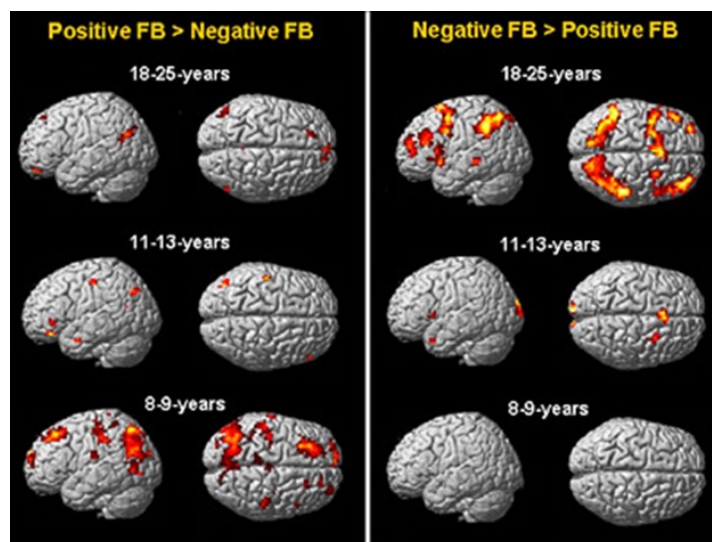
Het kind zelf aan het stuur

Actualiteitenseminair
7 maart 2024

2

Beloon en geef *positieve* feedback!

3

Het kind zelf aan het stuur

Actualiteitenseminair
7 maart 2024

4

5

Onderzoek

- Pionier: Adele Diamond in Science (2007): beschadiging aan prefrontale cortex veroorzaakt ernstig sociaal disfunctioneren
- EF betere voorspeller voor schoolsucces dan scores taal en rekenen
- Samenhang met SES
- Stimuleren/ontwikkelen van EF is mogelijk

Adele Diamond
University of British
Columbia

6

EF vs. Zelfsturing

Executieve functies

Hersenprocessen

Zelfsturing

Waarneembaar gedrag

7

Definitie: Executieve Functies

“Executieve functies zijn denkprocessen die belangrijk zijn voor het uitvoeren (executie) van sociaal en doelgericht gedrag”.

Kinderen kunnen met deze functies langzaam uitgroeien tot zelfsturende personen, die onafhankelijk van anderen doelgericht gedrag kunnen vertonen.

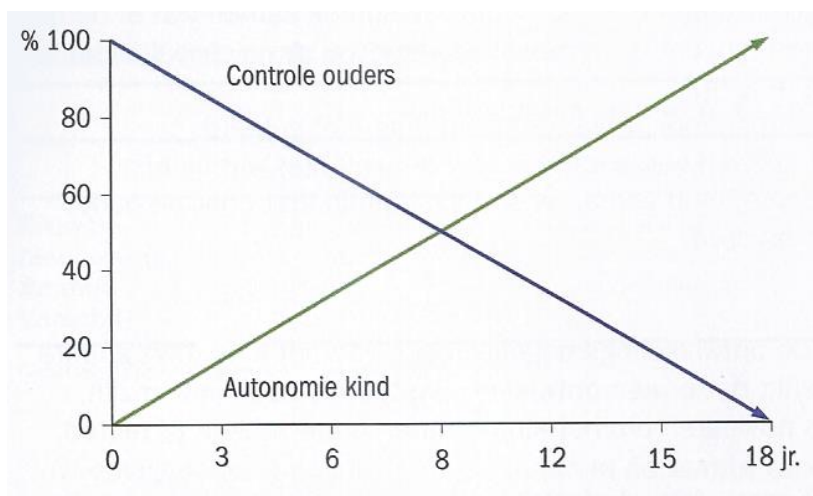
8

Executieve functies

9

Zelfsturing: knap lastig soms!

10

Ervaringen uit de praktijk van een medewerker

Vormen van `vervelend´ gedrag van kinderen?

Overleg even in tweetallen

11

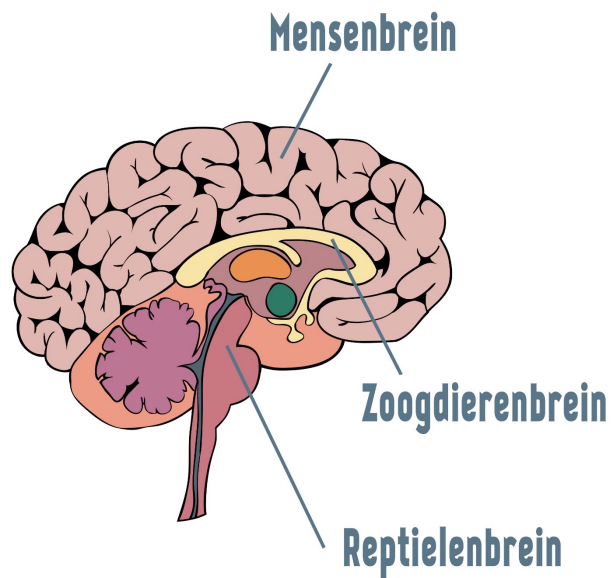
Zwakke zelfsturing

- Van de ene hoek naar de andere hoek gaan, ongeduldig
- Niet weten waar en hoe te beginnen aan een activiteit
- Weinig tijdsbesef, moeite met inschatten hoe lang iets duurt
- Snel overweldigd (boos) raken bij teveel prikkels/informatie
- Spullen afpakken van andere kinderen
- Vaak spullen kwijtraken
- Anderen onderbreken in hun verhaal
- Kiezen voor leuke dingen op korte termijn
- Zich makkelijk laten meeslepen in gedrag door anderen

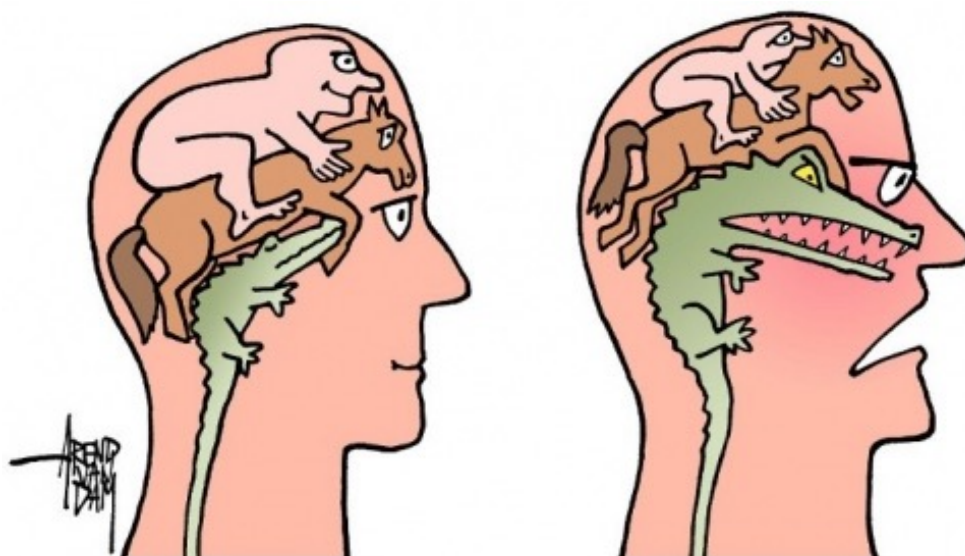
12

Breinkraker...

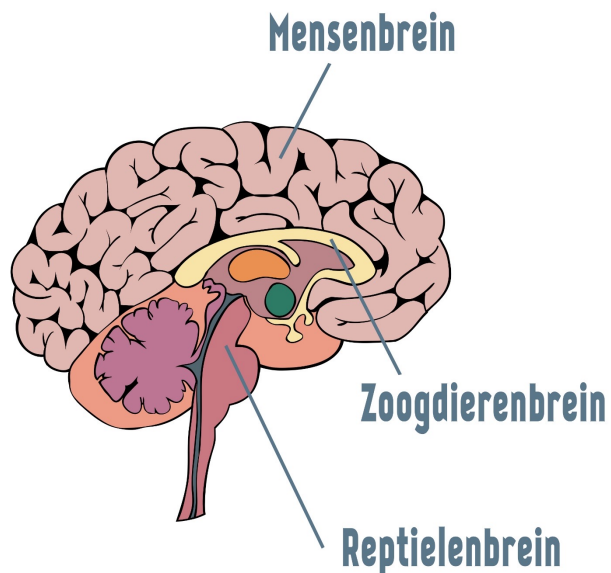
13

Breinkraker...

14

Breinkraker....

15

Koppeling naar praktijk

Executieve functie	Definitie	Voorbeeld
Respons-inhibitie	Het vermogen om na te denken voordat je iets doet.	Als ik in de bus een vraag aan een kind stel, praat Andres altijd voor zijn beurt. Hij kan maar moeilijk op zijn beurt wachten.
Werkgeheugen	Informatie, zoals bijvoorbeeld een opdracht kunnen onthouden en direct kunnen toepassen.	
Emotieregulatie	Emoties kunnen onderdrukken.	
Flexibiliteit	Je kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden.	

16

Ontdek uw eigen EF: waar ligt uw kracht (en valkuil)?

17

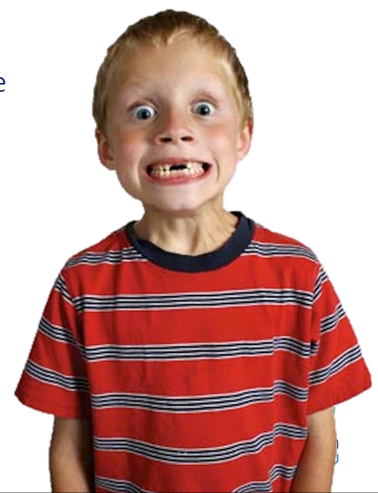
TALES OF MERE
EXISTENCE
BY LEV YILMAZ

18

Zeer drukke kinderen

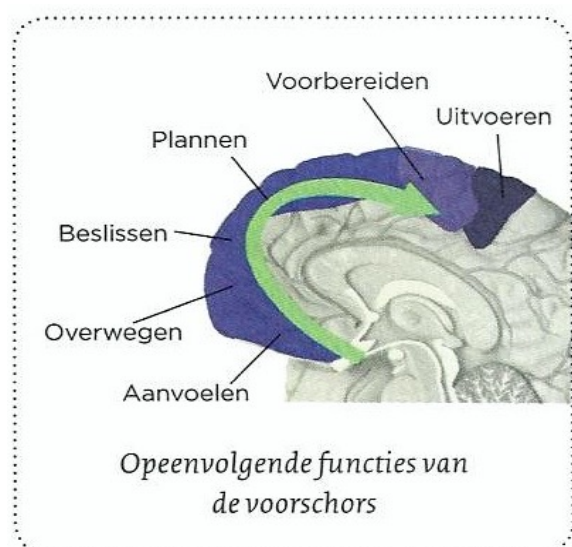
- Disbalans in neurotransmitters; in overbrengen van ene naar andere zenuwcel (m.n. in PFC minder)
- Iets kleinere (m.n. PFC) en meer symmetrisch ontwikkelde hersenen
- Minder gemyeliniseerd/minder samenwerking (Ritalin verbetert aanmaak)
- Kleinere amygdala (andere manier van emoties reguleren/herkennen emoties van anderen minder goed)

19

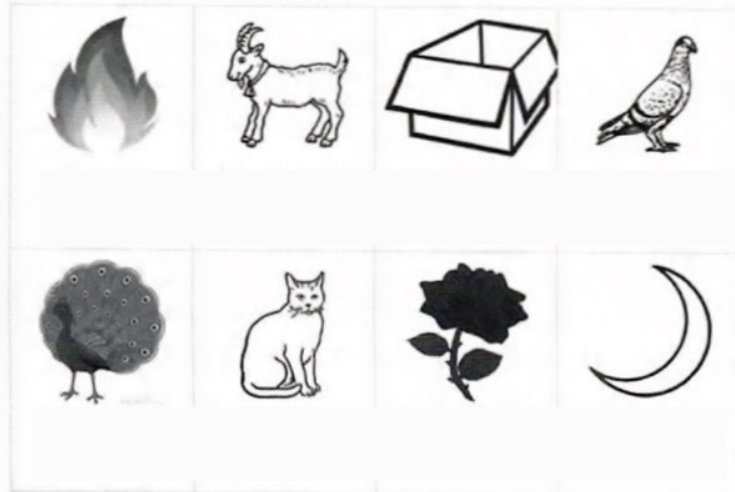
Zeer drukke kinderen

- Geen controle op doorgeven signalen
- Gedrag wordt opgestart zonder eerst af te stemmen
- Ongewenste associaties dringen werkgeheugen binnen
- Gevolg: chaos

20

Even oefenen

21

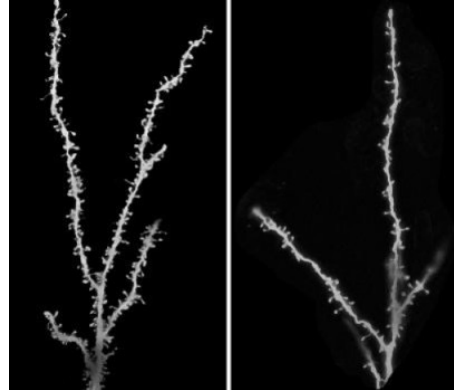
Even oefenen

22

Autisme Spectrum Stoornis

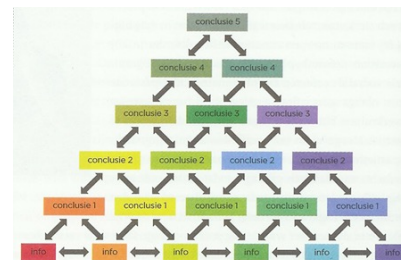
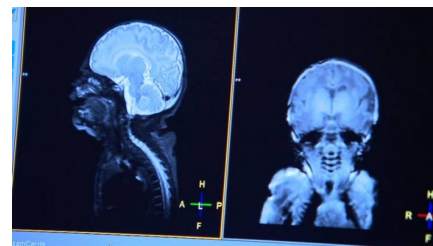
- Grotere hersenen (grijze stof)= meer verbindingen ('sensory overload')
- Minder 'pruning'
- 42% meer informatie verwerkt in ruststand dan 'normale' kinderen
- Minder myeline (witte stof)= verstoorte communicatie/geen totaalplaatje
- Veel korte, weinig lange zenuwverbindingen

23

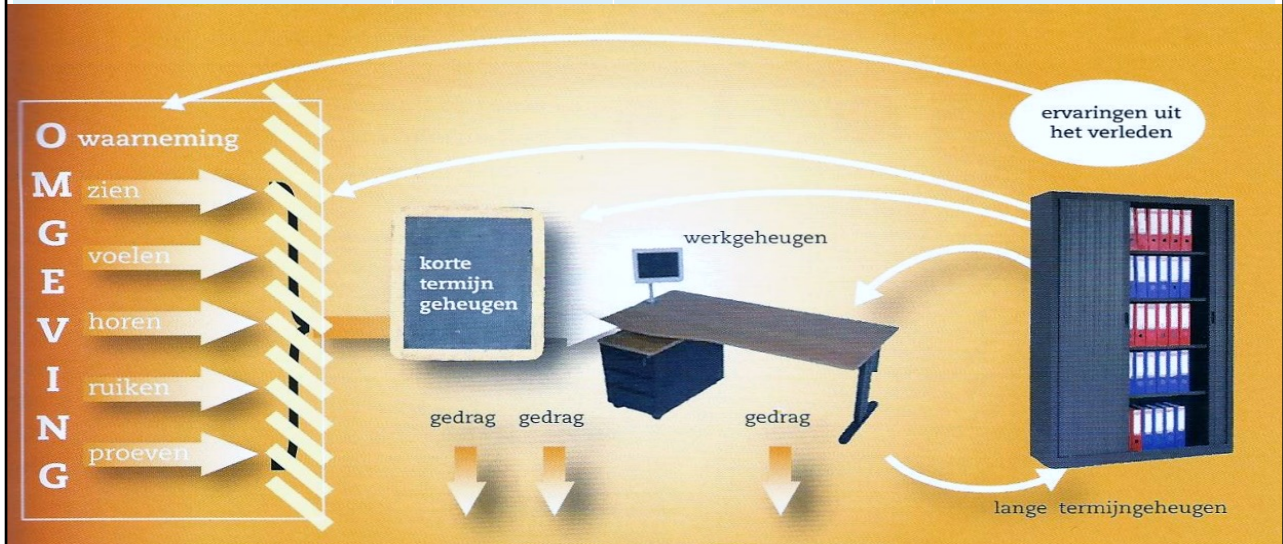
Autisme Spectrum Stoornis

- Snellere groei hersens (0-4 jaar)
- 80% juiste voorspelling
- Sneller passende behandeling: neurale paden wijzigen
- Country hoppen: ICT specialisten

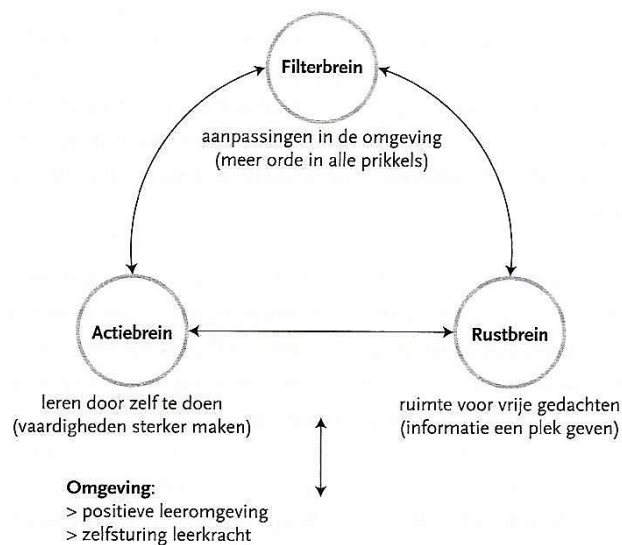
24

Omgeving	Filter	Korte TG	Werkgehe	Lange TG
Omgeving: (faal)angst/depressief	Meer open= Sensitiever	Motivatie: niet snel genoeg? Lol er vanaf..	Minder onthouden tegelijkertijd (ADHD)	Neemt de langste weg (geef ruimte) (ASS)
Zone Naaste Ontwikkeling (frustratie)	Nemen veel waar Snel afgeleid	Maak doel duidelijk! Check: begrepen?/Focus?	Sneller uit WG (ADHD)	Spreekt breed netwerk aan (creatief) (ADHD)

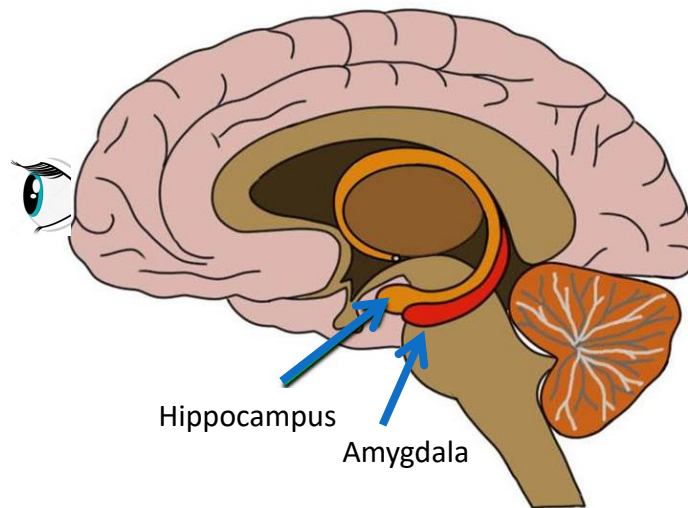
25

Hoe kun je kinderen ondersteunen? 3 manieren

26

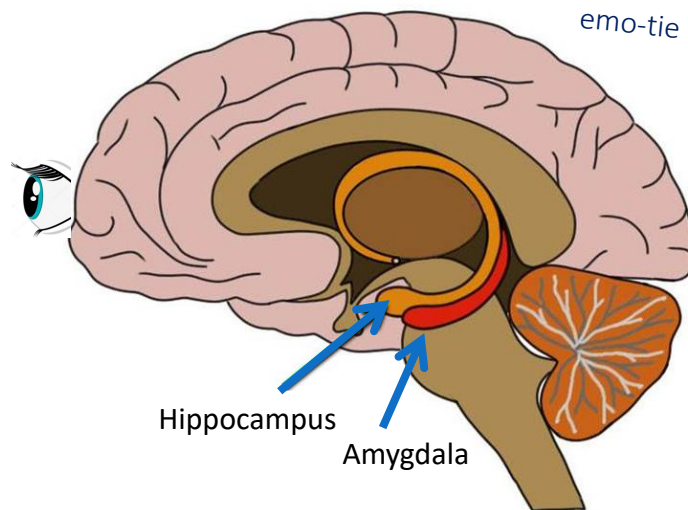
Vertrouwen en plezier = maximaal ontwikkelen

27

Maximale ontwikkeling

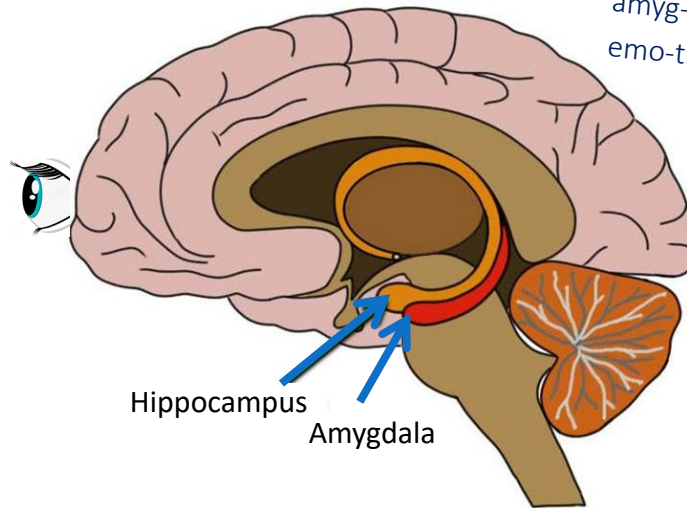
hippo-campus, hippo-campus
leren-leren-leren-leren
amyg-dala amyg-dala
emo-tie emo-tie

28

Maximale ontwikkeling!

hippo-campus, hippo-campus
leren-leren-leren-leren
amyg-dala amyg-dala
emo-tie emo-tie

29

Bedankt voor jullie aandacht!

Jan van der Zwan
jan@hetbreinbureau.nl
LinkedIn/Twitter

30